

Nr 224.

Av herrar **Lindberg** i Stockholm och **Cruse**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 149, angående anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet samt till avlöningar vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 149, angående anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet samt till avlöningar vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, föreslås bland annat att extra ordinarie tjänstemannaanställning med lön enligt särskild löneplan skall beredas viss lägre personal vid karolinska sjukhuset, samt att garnisonssjukhuset i Stockholm skall tills vidare bibehållas såsom ett filialsjukhus till karolinska sjukhuset. Vidare föreslås att den lägre personalen vid garnisonssjukhuset skall bibehållas vid de för dem nu gällande arbetsvillkoren. I anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag få vi anföra följande.

Frågan om sättet för reglering av arbetsvillkoren för sådan lägre personal, vilken anses icke böra beredas inplacering i någon av de lönegrader, som äro angivna i avlöningsreglementet för icke-ordinarie tjänstemän inom den civila statsförvaltningen, har vid flera tillfällen varit föremål för uppmärksamhet, utan att detta spörsmål dock erhållit en tillfredsställande och för statsförvaltningen enhetlig lösning. Det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget innebär att arbetsvillkoren vid karolinska sjukhuset skola ordnas enligt den princip, som tidigare endast kommit till användning vid de statliga sinnessjukhusen. Lämpligheten av att för denna lägre personal införa tjänstemannaanställning synes oss dock starkt kunna ifrågasättas. Den personal vid karolinska sjukhuset som det närmast gäller utgöres av sköterske-, fotografi-, köks-, serverings-, förråds- och tvättbiträden samt baderskor och sömmerskor. Sålunda uteslutande personal, som har motsvarighet vid såväl kommunala som enskilda företag, och för vilka arbetsvillkoren å dessa arbetsområden allmänt äro reglerade genom kollektivavtal. Ingen tvekan torde heller kunna råda om att arbetsvillkoren för denna statligt anställda personal] måste komma att starkt påverkas av förhållandena å den kommunala och enskilda arbetsmarknaden. Då arbetsvillkoren å dessa arbetsområden liksom även för jämförbar personal vid en del

andra statsinstitutioner äro reglerade genom kollektivavtal, synes det oss som om denna form för reglering av arbetsvillkoren även borde vara den mest ändamålsenliga vid karolinska sjukhuset. Ett sådant förfarande synes oss dessutom naturligt, då riksdagen numera undanröjt de hinder för reglering av arbetsvillkoren genom kollektivavtal vid kommunala sjukvårdsinrättningar, som tidigare förefunnits, i följd varav denna form torde komma att allmänt tillämpas vid landstingens och städernas sjukvårdsinrättningar. Från personalorganisationens sida har också påyrkats att arbetsvillkoren vid karolinska sjukhuset skola regleras genom kollektivavtal, ehuru enighet därom icke har kunnat ernås. Att personalorganisationen, såsom i propositionen angives, har förklarat sig godtaga det föreliggande förslaget innebär icke att man frångått kravet om kollektivavtal, utan endast att man i avbidan på denna frågas definitiva lösning har ansett förslaget godtagbart såsom ett provisorium. Det synes oss följaktligen vara all anledning för statsmakterna att upptaga frågan om sättet för reglering av arbetsvillkoren för sådan lägre personal, som icke kan beredas inplacering i någon av de lönegrader, som finnas angivna i utfärdade avlöningsreglementen, till en allsidig prövning. Det synes oss vara så mycket större anledning härtill, då personal av enahanda slag finnes vid ett flertal statsinstitutioner, och då ett enhetligt bedömande av frågan endast kan vara lämpligt. Att så är förhållandet framgår även av det uttalande, som i proposition nr 154 till årets riksdag, angående anslag till avlöning åt viss personal vid de statliga blindanstalterna, göres av departementschefen. Däri framhålles nämligen att frågan om kollektivavtal bör upptagas till närmare utredning. Därest en sådan kommer till stånd, synes densamma oss emellertid icke böra begränsas till enbart de under skolöverstyrelsen sorterande statsinstitutionerna, utan bör densamma omfatta även andra av frågan berörda statliga företag. Vid en sådan utredning synes oss även böra beaktas vad som tidigare av allmänna civilförvaltningens lönenämnd har framhållits, nämligen att det fastslås vilken statlig myndighet — över- eller underordnad — som vid förhandlingstillfällena har att företräda statens intressen i egenskap av arbetsgivare, ävensom att statlig myndighet skall äga tillgång till på förhandlingsområdet sakkunnigt biträde.

Vad härefter angår Kungl. Maj:ts förslag om att den personal, vilken skall vara anställd å det till garnisonssjukhuset förlagda filialsjukhuset till karolinska sjukhuset, skall åtnjuta de för personalen vid garnisonssjukhuset för närvarande gällande arbetsvillkoren, så synes oss detta innebära ett missgynnande av denna personal i förhållande till annan statlig sjukvårdspersonal. Personalen vid garnisonssjukhuset har länge intagit en ogynnsam ställning, och detta påtalades i en vid 1938 års riksdag väckt motion (II: 171). I anledning av denna motion konstate-

rade riksdagens statsutskott att personalen vid garnisonssjukhuset i lönehänseende låg avsevärt under jämförbar personal vid andra statliga sjukvårdsinrättningar. Med hänsyn till att utredning, som kunde läggas till grund för ett lönerogleringsbeslut, ävensom med hänsyn till att garnisonssjukhuset beräknades komma att uppgå i karolinska sjukhuset, begränsade emellertid utskottet sig till ett uttalande att denna personal, inom ramen av till chefsläkarens förfogande ställda anslag, borde beredas ett skäligt tillskott till lönen. Detta utskottets uttalande vann sedermera riksdagens godkännande. I anslutning till detta riksdagens beslut erhöll också personalen vid garnisonssjukhuset en mindre förbättring av lönevillkoren.

Såsom av proposition nr 149 framgår är den för personalen vid garnisonssjukhuset gällande löneställningen allt fortfarande synnerligen dålig. För sköterske- och tvättbiträden vid karolinska sjukhuset föreslås sålunda i propositionen en begynnelse-lön av 2,118 kronor och en slutlön av 2,472 kronor, medan årslönen för sjukvårds- och tvättbiträden vid filialsjukhuset föreslås i fortsättningen utgå med 1,569 kronor. Baderskor vid huvudsjukhuset föreslås erhålla 2,205 kronor i begynnelse-lön och 2,562 kronor i slutlön, medan en ensam baderska vid filialsjukhuset endast föreslås erhålla 1,569 kronor. Köksbiträden och städerskor vid huvudsjukhuset föreslås erhålla en begynnelse-lön av 2,118 kronor och en slutlön av 2,472 kronor, medan samma personal vid filialsjukhuset föreslås erhålla endast 1,773 kronor. Även för en del ytterligare personal föreslås väsentliga skillnader i lönehänseende. Det bör även uppmärksammas att i de för garnisonssjukhusets personal angivna lönebeloppen har inräknats viss del av utgående dyrtidstillägg, medan för karolinska sjukhuset har bortsetts från rörliga lönetillägg. En viss reducering av de enligt ovanstående angivna löneskillnaderna uppstår dock om man tager hänsyn till den olika värdering av naturaförmåner, som förekommer vid de båda sjukhusen. Förmånen av bostad och kost värderas sålunda betydligt högre vid karolinska sjukhuset än vad som är förhållandet vid garnisonssjukhuset.

Den väsentligaste skillnaden i lönehänseende har uppstått därigenom att man vid beräkningen av lönerna för personalen vid karolinska sjukhuset utgått från den löneställning, som genom den från den 1 juli 1939 genomförda lönerogleringen tillkommit tjänstemannaanställd personal, medan man för garnisonssjukhusets personal bibehållit oreglerade löner. Då emellertid några skäl för att den vid filialsjukhuset stationerade personalen skall stå i en sämre ställning än personalen vid huvudsjukhuset icke förebragts, anse vi oss böra påyrka, att även den vid filialsjukhuset anställda personalen skall beredas lön enligt de bestämmelser som bliva fastställda för karolinska sjukhuset. Det synes oss också kunna ifrågasättas huruvida det finnes möjlighet att erhålla för filial-

sjukhusets drift erforderlig personal, därest så icke blir förhållandet. Redan har en del av de vid garnisonssjukhuset tidigare anställda överflyttats till karolinska sjukhuset, och i den mån detta sjukhus kommer att behöva ytterligare arbetskraft, kommer säkerligen, därest icke en nöjaktig löneställning beredes dem vid filialsjukhuset, även den återstående personalen att söka förflyttning till huvudsjukhuset. Då för närvarande råder stor efterfrågan å arbetskraft inom detta arbetsområde, föreligger dessutom risk för att personalen kommer att söka sig till bättre avlönad kommunal eller enskild tjänst, vilket icke torde överensstämma med statens intressen.

I anslutning till vad sålunda anförts få vi hemställa, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 149 måtte

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående sättet för reglering av anställningen för sådan här avsedd personal, vilken icke kan beredas fortsatt anställning i statens tjänst,

dels ock besluta att den lägre personalen vid karolinska sjukhusets filialsjukhus (garnisonssjukhuset) skall beredas samma arbetsvillkor som motsvarande personal vid karolinska sjukhuset.

Stockholm den 29 mars 1940.

Carl Lindberg
i Stockholm.

Sigvard Cruse.
